

॥ વચનામૃત ॥

ગઢડા મધ્ય ઋષિ : એકાવન ભૂતનું ટોળું કાઢવાનું

સંવત ૧૮૮૦ના પોષ વદિ ૧ પડવાને દિવસ સ્વામી શ્રીસહજાનંદજી મહારાજ શ્રીગઢડા મધ્યે દાદાખાચરના દરબારમાં ઉગમણે દ્વાર ઓરડાની ઓસરીએ વિરાજમાન હતા અને સર્વ શ્વેત વસ્ત્ર ધારણ કર્યાં હતાં અને પોતાના મુખારવિંદની આગળ મુનિ તથા દેશદેશના હરિભક્તની સભા ભરાઈને બેઠી હતી.

પછી શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે, “તમે સર્વે મુનિમંડળ તથા બ્રહ્મચારી તથા ગૃહસ્થ સત્સંગી તથા પાળા તથા અયોધ્યાવાસી, એ તમે સર્વે મારા કહેવાઓ છો. તે જો હું ખટકો રાખીને તમને વર્તાવું નહીં અને તમે કાંઈક ગાફલપણે વર્તો તે અમારા થકી દેખાય નહીં. માટે જે જે મારા કહેવાયા છો તેમાં મારે એક તલમાત્ર કસર રહેવા દેવી નથી. માટે તમે પણ સૂઘા સાવધાન રહેજ્યો; જો જરાય ગાફલાઈ રાખશો તો તમારો પગ ટકશે નહીં. અને મારે તો જે તમે ભગવાનના ભક્ત છો તેના હૃદયમાં કોઈ જાતની વાસના તથા કોઈ જાતનો અયોગ્ય સ્વભાવ તે રહેવા દેવો નથી. અને માયાના ત્રણ ગુણ, દસ ઇન્દ્રિયો, દસ પ્રાણ, ચાર અંતઃકરણ, પંચભૂત, પંચવિષય અને ચૌદ ઇન્દ્રિયોના દેવતા, એમાંથી કોઈનો સંગ રહેવા દેવો નથી; ને એ સર્વે માયિક ઉપાધિ થકી રહિત સત્તામાત્ર એવો જે આત્મા તે રૂપે થઈને ભગવાનની ભક્તિ કરો એવા સર્વેને કરવા છે, પણ કોઈ જાતનો માયાનો ગુણ રહેવા દેવો નથી. અને આ જન્મમાં સર્વ કસર ન ટળી તો બદરિકાશ્રમમાં જઈને તપ કરીને સમગ્ર વાસના બાળીને ભસ્મ કરવી છે તથા શ્વેતદ્વીપમાં જઈને નિરજ્ઞમુક્ત ભેળા તપ કરીને સમગ્ર વાસના બાળીને ભસ્મ કરી નાંખવી છે, પણ ભગવાન વિના બીજા કોઈ પદાર્થમાં પ્રીતિ રહે એવું રહેવા દેવું નથી. માટે સર્વે હરિભક્ત તથા સર્વે મુનિમંડળ સાવધાન રહેજ્યો.[] એટલી વાર્તા કરીને શ્રીજીમહારાજ પોતાના ઉતારામાં પધાર્યાં.

પછી તે જ દિવસ સાયંકાળે વળી સભા કરીને વિરાજમાન થયા. પછી આરતી થઈ રહી ત્યારે શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે, “સાત્ત્વિક કર્મે કરીને દેવલોકમાં જાય છે અને રાજસ કર્મે કરીને મધ્યલોકની પ્રાપ્તિ થાય છે ને તામસ કર્મ કરીને અધોગતિને પામે છે. તેમાં કોઈ આશંકા કરે

જે, 'રાજસ કર્મ કરીને મનુષ્યલોકની પ્રાપ્તિ થાય છે, ત્યારે તો સર્વ મનુષ્યને સુખ-દુઃખ સરખું જોઈએ.' તો એનો ઉત્તર એમ છે જે, એક રજોગુણ છે તેના દેશકાળાદિકને યોગે કરીને અનંત પ્રકારના ભેદ થાય છે, માટે રાજસ કર્મનો એકસરખો નિરધાર રહેતો નથી; એ તો જેવાં દેશ, કાળ, સંગ અને ક્રિયાનો યોગ આવે તેવું કર્મ થાય છે. તેમાં પણ ભગવાનના ભક્ત સંત અને ભગવાનના અવતાર તે કુરાજી થાય એવું કાંઈક કર્મ થઈ જાય તો આને આ દેહે મૃત્યુલોકમાં યમપુરીના જેવું દુઃખ ભોગવે અને ભગવાન ને ભગવાનના ભક્ત રાજી થાય એવું કર્મ કરે તો આને આ દેહે પરમ પદ પામ્યા જેવું સુખ ભોગવે. અને ભગવાન ને ભગવાનના સંતને કુરાજી કરે ને તેણે જો સ્વર્ગમાં ગયા જેવું કર્મ કર્યું હોય તો પણ તેનો નાશ થઈ જાય ને નરકમાં પડવું પડે; અને ભગવાન ને ભગવાનના સંત રાજી થાય એવું કર્મ કર્યું હોય ને તેને જો નરકમાં જવાનું પ્રારબ્ધ હોય તો પણ તે ભૂંડાં કર્મનો નાશ થઈ જાય ને પરમ પદને પામે. માટે જે સમજી હોય તેને તો ભગવાન ને ભગવાનના ભક્ત રાજી થાય તેમ જ વર્તવું અને પોતાનાં સંબંધી જે માણસ હોય તેને પણ એમ ઉપદેશ કરવો જે, 'ભગવાન ને ભગવાનના સંત જે જે પ્રકારે આપણા ઉપર રાજી થાય ને કૃપા કરે તેમ જ આપણે વર્તવું.' અને ભગવાન ને ભગવાનના સંતને અગ્નિએ જ્યારે રાજી કર્યા હશે ત્યારે અગ્નિને એવો પ્રકાશ પ્રાપ્ત થયો છે; અને સૂર્ય-ચંદ્રાદિક જે પ્રકાશમાન છે તેણે પણ ભગવાન ને ભગવાનના સંતને શુભ કર્મે કરીને રાજી કર્યા હશે ત્યારે એવા પ્રકાશને પામ્યા છે; અને દેવલોક-મૃત્યુલોકને વિષે જે જે સુખિયા છે તે સર્વે ભગવાન ને ભગવાનના સંતને રાજી કર્યા હશે તે પ્રતાપે કરીને સુખિયા છે. માટે જે પોતાના આત્માનું રૂડું થવાને ઇચ્છે તેને તો સદ્ગ્રંથને વિષે કહ્યા જે સ્વધર્મ તેને વિષે રહીને ભગવાન ને ભગવાનના સંત રાજી થાય એ જ ઉપાય કરવો."

॥ ઇતિ વચનામૃતમ્ ॥ ૪૫ ॥ ૧૭૮ ॥

II THE VACHANAMRUT II

GADHADA II-45 : Expelling the Horde of the Fifty-One Bhuts¹

On Posh vadi 1, Samvat 1880 [17 January 1824], Swāmi Shri Sahajānandji Mahārāj was sitting on the veranda outside the east-facing rooms of Dādā Khāchar's darbār in Gadhadā. He was dressed entirely in white clothes. At that time, an assembly of munis as well as devotees from various places had gathered before Him.

Thereupon Shriji Mahārāj said, "All of you munis, brahmachāris, satsangi householders, pārshads and Ayodhyāwāsis are said to be Mine. So if I was not vigilant in having all of you behave accordingly, and if you were to then behave waywardly, I would not be able to bear this. In actual fact, I do not want even the slightest imperfection to remain in those who are said to be Mine. However, you should also remain very vigilant, because if you allow even a little carelessness, your footing in Satsang will not last.

"Furthermore, as you are devotees of God, I do not wish to leave any form of improper swabhāvs within your hearts. Nor do I wish to allow any trace of any of māyā's three gunas, ten indriyas, ten prāns, four antahkarans, five bhuts, panchvishays, and the deities of the 14 realms to remain. Instead, I wish to make all of you such that you offer bhakti to God realizing your true form to be the ātmā, which is characterized by eternal existence and is free from all of these māyik flaws. In fact, I wish not to allow any influence of māyā to remain within you. If all of your imperfections are not eradicated in this very lifetime, then I will take you to Badrikāshram, where, by performing austerities, all of your worldly desires will be burnt to ashes; or I will take you to Shwetdwip and burn all of your worldly desires to ashes by having you perform austerities with the niranna-muktas. But I do not wish to allow any affection for anything except God to remain. For this reason, then, all of the devotees and munis should remain vigilant."

Having delivered this discourse, Shriji Mahārāj retired to His residence.

Later, in the evening of that same day, Shriji Mahārāj presided over another assembly that He had gathered together. After the ārti was completed, He said, "By performing sāttvik karmas, one goes to Devlok; by performing rājasik karmas, one goes to Mrutyulok; and by performing tāmasik karmas, one is consigned to the lower realms. But someone may doubt, 'If by performing rājasik karmas one attains Mrutyulok, then that suggests that all those on Mrutyulok should experience the same joys and miseries.'

So, the answer to this is that although there is only one particular rajogun, countless types of distinctions are created within it due to the influence of differing places, times, etc. Thus, it is not the case that there is one, certain type of rājasik karma. Rather, the type of karma performed varies according to the factors of place, time, company and action.

“Having said this, though, if one performs some karma which displeases the Sant of God or an avatār of God, one will suffer miseries similar to those of Yampuri in this very body here in Mrutyulok. On the other hand, if one performs a karma by which God and His Bhakta are pleased, then, in this very body, one will enjoy bliss similar to that of attaining the highest state of enlightenment.

“Furthermore, if one were to displease God and His Sant, then despite the fact that one had performed such karmas that would have led one to swarg, all those karmas would be destroyed and one would instead be consigned to narak. Conversely, if one were to perform a karma by which God and His Sant are pleased, then even if one were destined to fall into narak, all of one’s impure karmas would be destroyed and one would instead attain the highest state of enlightenment. Therefore, those who are wise should behave only in a manner that would please God and His Bhakta. One should even advise all of one’s relatives, ‘We should behave only in a manner that would please God and His Sant and in a manner by which they would shower their grace upon us.’

“In fact, Agni must have also pleased God and His Sant, because only then would he have attained his light. Surya, Chandra and all others who possess light, must also have pleased God and His Sant by performing pious karmas, for only then would they have attained such light. In fact, all of those who are happy in Devlok and Mrutyulok must have pleased God and His Sant, because it is by their grace that they are happy.

“Therefore, one who aspires for the good of one’s own ātmā should observe the swadharma prescribed in the sacred scriptures and do only that which pleases God and His Sant.”

Vachanamrut || 45 || 178 ||

